

CELDÖMÖLÉSI HIRLAP

=POLITIKAI-TARSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Céldömök, gróf Széchenyi-utca 12.
Telefon: 55. Csekkszám: 17.258.

Felolvasó szerkesztő:
NAGY IMRE

Előfizetési árak:
1 évre 10, 1/2 évre 5, 1/4 évre 2.50 pengő.
Megjelenik minden szombaton.

A helyzet ma reggel

Olaszországban még mindig tart a készülődés — A fasizta kormány elismerése — Keleten egyre rövidebb lesz a front — Japán készülődés a döntő küzdelemre — Magyar megnyilatkozás a háromhatalmi egyezmény évfordulóján — A belső front: Antal miniszter szombathelyi beszéde

Az olasz belpolitikai helyzetről

áttekinthető képet adni nem lehet. Az kétségtelen, hogy *Mussolini* mindent elkövet, hogy a rendelkezésre álló területeken az erőket a tengely rendelkezésére bocsássa. Messzemenő intézkedéseket hozott a közélet tisztaságáért és a plutokrácia lefőrségre. Most látszik meg, csak igazán, mennyire meg volt látva a Duce keze éppen a legélényesebb pontokon. Ha volt polnikus, ki jászeműségére és lojaltságára ráfizetett, akkor az *Mussolini* volt. De most nem kell a kezét senki. Elrendelte, hogy az utolsó harminc évre visszamenőleg az állami tisztviselői jövedelme felülvizsgálandó. Ugy látszik Olaszországban is divatba jött, hogy politikuskok csak azért mentek nyugdíjba, hogy a gazdasági életben többszörös jövedelemben éljenek. Ez a folyamat természetesen határtalan korrupciót idéz elő nemcsak Olaszországban, s ma sokan nem ok nélkül sirják vissza közéleti tisztaság szempontjából a mult világháború előtti idöket.

Ami a külpolitikai helyzetet illeti, angol-északos megkezdött mozgolódásuk a körülbelül ezt lebet erről mondani: Ide-oda mozognak. Tapogatóznak, hogy megújdulj, hol leggyengébbek a német állások. A betörés és az elnyomulás, ha csak a németek jobb stratégiai viszonyok közé önként vissza nem vonulnak, igen nehéz. A jelek mindenképpen arra mutatnak, hogy a döntő küzdelem nem a csizmaszárban fog elődlni, hanem az északi tartományokban, ahol a németek különben erélyes tisztogatást végeznek.

Az olasz közirtasági fasizta kormányt ellenserte Magyarországon kívül Japán. Németország s általában a tengelyhez közelálló hatalmak. A budapesti olasz követ, *Anfuso*, berlini követet tett. *Graciani* volt vezérkar főnöke. *Budazini* ellenállását Olaszország tábornagyaivá nevezték ki. Kinevezése után leleplező nyilatkozatot tett *Badoglio*ról, aki különben bizonyos hírek szerint saját katonái is kifütyültek az elmúlt

napokban. Ha a harcok megkezdődnek az olasz lélelzet irtókért, az olasz polgárháború is határozott formában fog kibontakozni: olaszok állanak szemben az olaszokkal, azonkívül két idegen s egymással ellenséges tábornak szolgálnak hadsintéről, hűen az olasz történelem ezarévésnél a régebb hagyományaihoz, csak most a szaracénok és a spanyolok hiányoznak, de megvannak a németek, az angolok és a franciák. S a hiányok pótlására ott vannak az amerikaiak. Szomorú sors ez. Nagyon drága bért fizet az olasz nép azért, amiért minden áron békét akart.

A németek

változatlan ütemben „rövidlülk” a frontot. Hogy ennek hadászati értéke mit jelent, a következő nyek fogják megmutatni. Nyilván tudják mit csinálnak, s ha nem a német győzelmi érdekek parancsolnak ezt a visszavonulást, nem is vonnáék egyre hátrább a csapatokat. Ezek harci szelleme semleges és magyar katonai megfigyelők szerint ma is töretlen. Bámúlatozó és égeségszerű, amiből az következik, hogy a német csapatok rendelkeznek még átütő erővel s ennek a visszavonulásnak stratégiai okai vannak s nem a hadsereg barci szellemének a csökkenésével vagy éppen a veresztéséggével áll összefüggésben. Angol részről is rámutatnak arra, hogy ebben a hadjáratban nem a németet érte veresztéség, hanem a Szovjetet.

A orosz-német béke hírért a svéd állomások reptették világgá sikerült is határtalan izgalomba hozni a lelkeket. Azonban német részről egészen komolyan megcáfolták. A hadműveletek lanyhulása mintha némi jogot ébreztene bennünk a béke feltételezésére. Talán a kintülőlő határokig megy ez az izgató-mozgás keleten. Másrészt azonban kétségtelen az is, hogy a bélelejen egészen nagyvadású vállalkozások voltak, véres összecsapások, melyekben az új német fegyvereknek is tulajdonítottak sikert. Ennek ellenére a német hadsereg hátralelé mozog, ami megint az előbbi feltévetési erőfői meg. Az is kétségtelenné vált, hogy a

szovjet és az angolszások közötti helyzet igen tartózkodó egyes kérdésekben, más kérdésekben meg egyenesen leszült. Sztaalin nincs megeledve az olaszországi második fronttal, harmadikat is követel. Nyilván úgy gondolják, eleget harcolt már ő, harcoljanak *Churchill* is. — A német tengereslétjárók újra hírt adtak megukról, őket azonban úgy látszik, későbbre tartogatják, a nyugati támasz esetére.

Japán

hogy hányadador, nem tudjuk, újra elrendelte a teljes mozgolást a belső arcvonalon. Ugylát-szik a japán népi parttyók ki-meríthetetlenek. A legújabb jelelések arról számolnak be, hogy keleten felkészültek *Zurabuzon*, ami alatt nemcsak az angolok fogadására való felkészülést kell értenünk, hanem az Indiába való bonyomulás lehetőségeit is komolyan számitásba kell vennünk. Bose kijelentette, hogy még ebben az évben India földjén akar állani. Az a kérdés, hogy hol? Egy-két kilométerre a mostani határtól, vagy mondjuk *Kalkuttában*? Bizonyos, hogy a japánok alaposan megdolgozták az indiai közvéleményt a hogy a diplomáciai előkészítés teljes legyen, mire a tengerre megszólalnak, most buznak elő egy *mohamedáni Bose*-t a hindu Bose mellé. Így talán sikerül átháldni a száükségek megfelelő mértékben a hindu-mohamedán ellentétet s akkor nem lesz nehéz kiszámítani; jaj az angoloknak Indiában: Értik ők is, azért akar-nak újabb és újabb bajjegyseg-eket küldeni az indiai vidékre. Hogy a valóságban azután mikor kezdődik az indiai hadjárat s az mi en eredményeire fog kezdőd-ni s végződni, megmondani nem lehet. A háborúban minden lehet, de semmi sem bizonyos.

Magyar vonatkozásban

Gezsy külügyminiszter beszéde emeltekett ki a háromhatalmi egyezmény aláírásának évfordulójára alkalmából megtartott külügyminiszteri megnyilatkozásokból. Az amerikai érveles békejéretekre való cézessal utalt arra, hogy a Népszövetségben

Magyarország teljesen egyenlő volt a kis és nagy nemzetekkel, mégsem ment semmire sorsármel-nék orvoslása terén. Megdöcsér-ték a magyar szónokok kintud teljesítményét, de igazságot nem szolgáltattak. Magyarországnak. Eszébe sem jutott az Angliának? Talán most tóbbet várhatnánk? Anglia határtalan gyűlölettel még minden államra, amelyik még nem gyilkoltatta le magát az az-sól északkeletre egy boldog felá-madás reményében. Magyarors-zág meggondolja kétszer is hogy milyen kalandba bocsátkozik. Mert Szerbiát esetleg feltámogat-hatják az angolok, de a meghalt és meggyilkolt szerbeket ők sem. Nem is igen érdekük az utóbbi. Magyarországot békés állam, de tóbb érzi-e van az igazsághoz. sincs azoknak, kiknek fogalmuk sincs arról, mit jelent igazságtalanul elnyomótnak lenni. Magyarországot húszévi, az első világháborús számlákról nem is beszélve, még mindig kifize-telének szövetséges és ellense-ges részről egyaránt. Újjab áldozatokat csak a hagyományos angolzás ónzés kívánhat tőlünk, amely áldozatok azután huzam-osaobb időre újabb rabigába döntenék hazánkat.

A belső front

helyete szorosan összefügg a német külpolitikájával. Közébel Kánya Kálmán és Csáky István óta, hogy rosz belpolitika mellett a külpolitika is rosz lehet. Vi-szonyban ha jól áll a belső front, könnyebb a külpolitika helyes irányítása is. Antal miniszter a belső frontot úgy kezeltet magyar józanságra intő beszéddel meg-erősített. Ezt a beszédet legfont-osaobb részleteiben lapunk má-sodik oldalán közöljük. A lényeg nem az, hogy mi történtek a világgal, hanem az, hogy mi törté-nik a magyarországon. Ne a világ kérdései igazságnak bennünket, hanem az, hogy mi lesz a mi magyar kérdésünkre? Minden körülmények között meg kell ő-riznünk biggadásunkat, fejlté-nünk nem szabad elvesztenünk semmi körülmények között sem, mert ha az ész helyén van, sokszor tóbbet ér az erőnél is.

P. D.

Magyarország nem fog meghalni se így, se úgy!

Mondotta Szombathelyen dr Antal István miniszter

Antal István dr. nemzetvédelmi propagandaminiszter a múlt hét péntekén Szombathelyre érkezett, hogy szombaton délelőtti résztvevően a társadalmi egyesületek alakuló ülésén.

Az ülést a magyar Hízekegy elhangzása után

vitéz Szűcs István dr. főispán

nyitotta meg Antal István nemzetvédelmi, propagandaminiszter és kíséretének, valamint a nagytérmet szorongóság megtöltő közönség üdvözlésével.

Ezen a gyűlésen a következők mondotta Antal István nemzetvédelmi miniszter:

Ellenségeink mérhetetlen energiát fejtnek ki abban az idegháborúban, amely a magyar lelkeket félrevezetés és a belső helytállás lemorzsolását célozza.

Ez az idegháború a propaganda minden rafinált eszközt igénybevevél, hogy a magyart a magyarai szembeállítsa.

A vezetők és vezetettek összehangját megbontsa, a társadalmi rendet felborítsa, egyzóval, hogy bizalmi és hitbéli válságot idézzon el a magyar társadalomban.

Ez ellen a rendkívül veszedelmes aknamunka ellen küzdeni csak egy módon lehet: ha a magyar közbélményt mindig tárgyilagosan és őszintén tájékoztatjuk az idősebb kérdések állásáról és megerősítjük a bizalmat az ő hivatali vezetői és saját sorsa iránt.

A társadalmi egyesületek most megalakult munkaközösségeinek egyik legfontosabb feladata éppen az, hogy

kisugárzón antennául szolgáljon a nemzet helyes tájékoztatására, felvilágosítására és a bizalom felkeltésére irányuló munkájában.

A mostani alkalmat — folytatva szavalt a miniszter — minéljárt megragadom arra, hogy őszintén és tárgyilagos tájékoztatást szolgáljak néhány olyan kérdésben, amely ma a magyar közvélemény leginkább érdekli és amely az ellenesség propaganda akciónak középpontjában áll.

Ezután a miniszter részletes tájékoztatást adott a külpolitikai és a hadviselési idősebb legfontosabb kérdéseiről és tüzetesen foglalkozott azzal az ellenesség, tünymorozási kommunista forráskból megindult propagandával, amely beképzett elvezetése és jellemzva alát akarja a közvélemény helytállásának erejét megőrizni.

A miniszter minapi beszédére hivatkozva hanglyozta azt, hogy béke és béke között különbség van.

Mi nem az 1918-as békét, hanem olyan békét akarunk, amely biztossá teszi a nemzetnek fennmaradását, a magyarországi jövőjét, a magunk becsületét és önérzését, de egyben közelbe visz az őt magyar jogok megvalósításához is.

Ezt a békét nem megadásával, nem nyavalygással nem teljesítéssel, nem csodavárással, nem hisztériával, hanem egyes-egyével szilárd helytállással, jó vitézi rezolúcióval és az élesre tart magyart gyerverrelhetibiztosítással.

Hogy ez így van és nem lehet másként, arra szomorú példa áll előtűnk:

Olaszország példája. Ez a minden szeretetűnk és részvételűnk megérdemlő nemzet a „béke mindenáron” szüggészítője alatt, elődoba fegyverreit és még nagyobb, még borzalmasabb háborút, sőt ezenfelül még polgárháborút is kapott. Inú példa legyen ez számunkra annál is inkább, mert nekünk talán még több veszteni valónk van, mint Olaszországnak.

Meghalni kétféleképpen lehet — folytatta szavalt a miniszter — hitványan, gyáván és aljas módon — ez a halál örök és másíthatatlan s belőle nincsen feltámasztás —, de meg lehet halni férfiasan, bátran, hősiéggel, becsülettel; az ilyen halál csak tetszhalál, amelyből dicsőség és feltámasztás.

Magyarország nem fog meghalni se így, se úgy!
Magyarország élni fog és ha hú

Iffúsági Egyesület

Sokszor, nagyon sokszor halljuk: mi szükség van annyiféle egyesületre. Nincs értelme. Nem csinálnak semmit: üzlet az egész, stb. stb. Mi szükség van valóban; én is azt mondom. Sok klubot, egyesületet fel kellene robbantani, mert semmi értelme nincs fennmaradásának. AIdősebb munkát nem fejt ki a haza, nemzete érdekében, csupán pár ember hobbitja hozza létre őket. Az ilyen egyesületek nincsen szükségük!

De szükség van olyan közösségi tömörületekre, amelyeknek célja mélyebbre nyúlhat mint az egyéni hőbort, egyéni szórakozáskérés. Amelyik a nemzet javára van és isten ügyét szolgálja. Mindkettőt egyszerre szem előtt tartva, mert a kettő nem választható el egymástól. Mert — ezt bátran merem kijelenteni —

aki nem szolgálja Istent ügyét, az nem lehet nemzetének javára sem. Istent és hazát, elválaszthatatlanul összerakozták!

Szükség van egyesületekre ilyen értelemben és ilyen egyesületekre. (Hála isten nálunk bőven vannak). Most csak egyet emelek ki, amelyről éppen azólni akarok. Az az egyesület a KIE. (Keresztény Iffúsági Egyesület). Ennek a közönségnek tagja a Ceildömölki Evangélikus Iffúsági Egyesület is, amelynek nyilvánított közgyűlése szeptember 24-én volt az Egyesületi Otthonban. Jelen voltak: Molitörzs János esperes, Bonnyai Sándor KIE titkár, Laborcz Zoltán segédlelkész, Egyed Irma, tanítónő, az Egyesület titkára és mintegy 50

marad önmagához, főként, ha még szorosabban markolja az őt fegyvert, még boldogabb, még erdeibb lesz mint bármikor.

A gyűlésen dr Péter Ernő

nemzetvédelmi és propaganda-minisztériumi főfeladó szólt a társadalmi együttműködés célkitűzéseiről. Többek között a következőket mondta:

A társadalmi egyesületek munkaközösségeinek megalakításával két fontos célt akarunk elérni — mondotta — az erkő összefogását és a munka megosztását, ami három gondolat jegyében történik.

A három gondolat közül az első:

az egységes magyar világnézet megteremtése.

A másik az, hogy elősegítse azoknak a feladatoknak megoldását, amiket csak minden társadalmi erő összefogásával lehet elvégezni. A harmadik irányító szempont pedig az, hogy az igazi nemzetvédelmi propaganda igazságait

a közvetlen érintkezés útján eljuttassa a társadalom legszélesebb rétegeihez.

A társadalmi erő összefogása útján elérendő cél pedig — hangsúlyozta — a szentistváni birodalom helyreállítása,

az egész magyar élet megújítása

s végül a magyar fajjai erő megőrzése, az ezerezes magyar feladatok további elvégzése érdekében.

Isten fölünk. — Szívünket Istennek kell adnunk, hogy neves célok érdekében fálhasználhassuk egész életünket.

Bonnyai Sándor KIE titkár beszédében azt hanglyozta, hogy az evangélium, a Biblia alapja kell állnunk, annak irányítói mellett kell dolgoznunk.

„Mi magyarok az evangéliumi országok csücskeiben vagyunk és ez nem véletlen!” — mondotta.

Isten minket állított ide, — valójában nem véletlenül — hogy az ő ügyét kiképzett szolgáljuk. Rajtunk fiatal nemzedékünk all, hogy ezt az isteni hivatást elvégezzük.

Szólt a „továbbiakban a KIE céljáról: „Igaz világot teremteni, hogy itt igaz-dolgokról legyen szó!”

Szólt-e valaki igazságot? Csak az igazság kötősebe álltunk az emberek, de mögötte más cél van. „Igazság a Bibliában, isten beszédében van, ezt be kell látnunk!” „Ezért ebben az egyesületben a centrum Isten ügye legyen!” — mondotta Laborcz Zoltán segédlelkész.

Nagy Jolán titkárú jelentéseben nyomatkosan hanglyozta, hogy csak akkor lesz aktívítás, ha lesz rend. A kőszaban minden elpusztult. „A rend és a szeretet az alapja minden közösségi munkának!” — „Az új munka kezdetén kérjük Isten segítségét, hogy szeretet és rend uralkodjék Egyesületünk életében.”

A közgyűlés a hósi halottakról való megemlékezés után a Hírnusszal ért véget.

Mindezekből élesen állhat előtűnk, hogy az az egyesület, ahol Isten igeje ilyen elevenen szólal meg, az életképes, munkálkodik és hasznos közösség.

A ceildömölki Evangélikus Iffúsági Egyesület életére Isten útjait kérjük, hogy betetőzésbe valóban hivatását és az épülő magyar öltér egy kis szemcséje lehessen. Ezt hisszük és valljuk!

Gyűjtés a Vöröskereszt javára

A világtörténelemnek a most folyó legnagyobb háborúja minden néptől az áldozatkészség maximumát követeli. Az eddig még soha nem tapasztalt hatalmas ember és anyag-csata nyomán keletkező sebek fájdalmainak, szenvedések és nyomor enyhítésének hatalmas munkáját végzi a Vöröskereszt.

A magyar honvédeknek hatalmas támasza és kiegészítő szerve a Magyar Vöröskereszt, amely az állami gondoskodásán túlmenően tartozik a hadrakét seregek sebesültjeinek és betegeknek helyzetén javítani. A legutóbbi országos gyűlés óta eltelt idő alatt a Magyar Vöröskereszt 34 korzertben felszerelt hadikórház, 6 modern kórházvontató, kórházrepülőgép, táborkórházrakok és gyógyeszközök, konzervált és friss vér, segyély-állományok, mozgó fogászati berendezéseket és egyéb egészségügyi intézményeket bocsátott a megvédő honvéd egészségügyi intézmények kiegészítésül a m. kir. honvédek rendelkezésére. A vöröskereszt kórházvontatókon szállított és Vöröskereszt hadikórházakban ápoli és beteg harcosaink soha el nem múlt

hálával gondolnak a Magyar Vöröskereszt szolgálatára. Hivatásuk és önkéntes vöröskeresztos ápolónok száza a legnehezebb harcok idején is ott voltak kint a harcmezőn katonáink mellett, hogy sebeket gyógyítsák és seglős, simogató kezükkel enyhítsék a nehéz küzdelemben szerzett sebek és betegségek fájdalait.

A Magyar Vöröskeresztnek azonban fel kell készülnie a jövő új feladataira is, gyarapítani kell hadikórházainak számát, folytatni kell az ápolónői kiképzést és tökéletesen kell felszerelési anyagát.

Ezért a Magyar Vöröskereszt újóbi az ország hazafias társadalmának áldozatkészségéhez fordul és október hó elején „Vöröskereszt napok” elvezetése alatt országos gyűlést indít.

Közgyűlésben a leventék harórháza járva mindenki adfjára resnek a gyűjtővetkek. Idején mindenki, ki-ki tehetiége szerint, mert a Magyar Vöröskereszt csak akkor képes hivatásának megtefeinél és a szebb magyar ifjúság érdekében munkásságát kifejteni, ha a magyar társadalom a gyűjtésből méltó módon kiveti a részét.

